

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšera v právní věci žalobce: **N. L. M.**, zastoupeného Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 9. 2014, čj. MV-38803-3/SO/sen-2012, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2014, čj. 5 A 170/2014 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

- 1. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, rozhodnutím ze dne 16. 2. 2012, čj. OAM-48557-11/DP-2011, zastavil řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky.
- 2. Žalovaný zamítl odvolání žalobce pro opožděnost rozhodnutím ze dne 4. 9. 2014, čj. MV-38803-3/SO/sen-2012.
- 3. Podáním ze dne 1. 10. 2014 žalobce podal u žalovaného podnět k zahájení přezkumného řízení.

II.

- 4. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 7. 11. 2014, čj. 5 A 170/2014 – 30, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Žalovaný totiž rozhodnutím ze dne 15. 10. 2014, čj. MV-38803-7/SO/sen-2012, zrušil žalobou napadené rozhodnutí ve zkráceném přezkumném řízení.

III.

5. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s., a zdůraznil, že napadá všechny výroky předmětného usnesení.

6. Stěžovatel namítl nezákonnost postupu městského soudu, který žalobu odmítl, namísto toho, aby postupoval jiným způsobem. Pokud je žalobce uspokojen jednáním správního orgánu až po podání žaloby, soud musí postupovat podle § 47 písm. b) s. ř. s. Nadto soud své rozhodnutí přesvědčivě neodůvodnil.

7. Správní orgán nemůže po podání žaloby postupovat jinak než podle § 153 správního řádu. I konání přezkumného řízení je v takovém případě podřízeno podmínkám předmětného ustanovení. Správní orgán nemůže zahájit a vést přezkumné řízení bez součinnosti soudu a žalobce. Žalovaný podmínky § 153 správního řádu nesplnil. Dokonce by bylo možné se domnívat, že rozhodnutí žalovaného vydané v přezkumném řízení je nicotné. Žalovaný totiž nepožádal o souhlas nadřízený orgán. Předmětné rozhodnutí nemohlo ani nabýt právní moci, mohlo se tak stát až po rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

8. Stěžovatel se domníval, že žalovaný fakticky postupoval podle § 153 správního řádu, byť s procesními chybami. Městský soud měl proto postupovat ve shodě s žalovaným, pokud jeho postup neodmítl jako nezákonný. Soud si měl vyžádat stanovisko stěžovatele a na jeho základě zastavit řízení podle § 47 písm. b) s. ř. s. Následně měl soud přiznat žalobci náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 3 s. ř. s. Stěžovatel měl jednoznačně ve věci úspěch a náhrada nákladů řízení mu náležela.

9. Stěžovatel byl připraven vzít žalobu zpět, o průběhu přezkumného řízení však ani nevěděl. Městský soud odmítl žalobu pouze několik dní poté, kdy rozhodnutí vydané v přezkumném řízení nabylo právní moci. Stěžovatel nesouhlasil s rozhodnutím věci bez jednání, ale jednání nebylo nařízeno z důvodu odmítnutí žaloby. Stěžovatel tak neměl dostatek prostoru pro procesní aktivitu.

10. Závěrem stěžovatel zdůraznil, že byl zkrácen na svých právech tím, že mu byla upřena náhrada nákladů ve sporu, který jednoznačně vyzněl v jeho prospěch.

IV.

11. Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

12. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

13. Kasační stížnost není důvodná.

14. Úvodem Nejvyšší správní soud předesílá, že proti usnesení o odmítnutí žaloby lze namítat pouze důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby (srov. např. rozsudky ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 – 98, č. 625/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 43/2003 – 38, č. 524/2005 Sb. NSS, všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Formální podřazení kasačních námitek stěžovatelem pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. však nebrání projednání kasační stížnosti, protože podstatou námitek byla tvrzená nezákonnost odmítnutí žaloby.

15. Nejvyšší správní soud přisvědčil městskému soudu, že v posuzované věci odpadl předmět řízení, protože žalobou napadené rozhodnutí bylo pravomocně zrušeno ve zkráceném přezkumném řízení. Městský soud proto nepochybil, pokud žalobu odmítl.

16. Neexistence napadeného rozhodnutí představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení před soudem, který vede k odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2007, čj. 7 Afs 143/2006 – 95, ze dne 28. 5. 2010, čj. 2 Afs 125/2009 – 104, č. 2207/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 19. 5. 2011, čj. 1 As 39/2011 – 60).

17. Obsah námitek, jimiž stěžovatel brojil proti odmítnutí žaloby, fakticky směřoval proti postupu žalovaného v přezkumném řízení. Městský soud ovšem nemohl přezkoumat zákonnost rozhodnutí ze dne 15. 10. 2014 vydaného v přezkumném řízení, ani případné vady řízení, které jeho vydání předcházelo, protože rozhodnutí ze dne 15. 10. 2014 nebylo napadeno žalobou. Žaloba směřovala proti rozhodnutí o odvolání ze dne 4. 9. 2014.

18. Domníval-li se stěžovatel, že rozhodnutí vydané v přezkumném řízení, bylo stíženo vadami, mohl proti němu podat odvolání podle § 81 správního řádu. Stěžovatel této možnosti nevyužil, ačkoliv byl o ní řádně poučen. Marným uplynutím lhůty pro podání odvolání nabylo rozhodnutí ze dne 15. 10. 2014 vydané v přezkumném řízení právní moci. Rozhodnutí ze dne 4. 9. 2014, které stěžovatel napadl žalobou, bylo tudíž pravomocně zrušeno.

19. Rozhodnutí ze dne 15. 10. 2014 pak nebylo nicotné. Stěžovatelem tvrzené vady postupu žalovaného v přezkumném řízení by ani v případě jejich opodstatněnosti, nebyly natolik intenzivní, aby vedly k nicotnosti předmětného rozhodnutí. Nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislusnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí, blíže viz např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, čj. 6 A 76/2001 – 96, č. 793/2006 Sb. NSS. Byť byl předmětný rozsudek rozšířeného senátu následně zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 9/06, z odst. 46 nálezu vyplývá, že se Ústavní soud nezabýval meritem věci a nehodnotil argumenty Nejvyššího správního soudu po stránce věcné. Důvodem pro zrušení rozsudku rozšířeného senátu byla skutečnost, že se Nejvyšší správní soud neřídil předchozím kasačním nálezem v dané věci. Nejvyšší správní soud ve své následné judikatuře potvrdil, že závěry rozšířeného senátu týkající se posouzení neplatnosti či nicotnosti rozhodnutí jsou nadále plně použitelné, viz např. rozsudky ze dne 23. 7. 2009, čj. 5 Afs 72/2008 – 71, ze dne 17. 6. 2010, čj. 1 Afs 85/2009 – 104, nebo ze dne 26. 9. 2012, čj. 8 Afs 42/2012 – 72.

20. V rozsudku ze dne 18. 11. 2003, čj. 2 Afs 12/2003 – 216, č. 212/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud doplnil, že nedostatek způsobující nicotnost rozhodnutí musí být natolik intenzivní a zřejmý, že po účastnících dotčeného právního vztahu nelze spravedlivě žádat, aby tento správní akt respektovali.

21. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že sám stěžovatel dal k zahájení přezkumného řízení podnět, v němž namítl, že podal odvolání proti rozhodnutí ze dne 16. 2. 2012 již dne 5. 3. 2012,

tedy včas. Následně žalovaný zjistil, že odvolání ze dne 5. 3. 2012 bylo skutečně doručeno správnímu orgánu prvního stupně, nebylo však založeno ve spisu, který správní orgán prvního stupně předložil žalovanému spolu s odvoláním. Žalovaný uzavřel, že odvolání bylo podáno včas, proto ve zkráceném přezkumném řízení zrušil napadené rozhodnutí ze dne 4. 9. 2014, jímž původně zamítl odvolání jako opožděné.

22. Žalovaný rozhodl ve zkráceném přezkumném řízení, zahájeném z podnětu stěžovatele, plně ve prospěch stěžovatele. Je proto překvapivé, že stěžovatel nyní proti rozhodnutí brojí a namítá jeho nicotnost. Stěžovatelem tvrzené nedostatky rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení by v případě úspěšnosti námitek směřovaly v neprospěch stěžovatele. Jako zcela účelové se jeví tvrzení, že stěžovatel nevěděl o průběhu přezkumného řízení, neboť to byl právě on, kdo dal podnět k jeho zahájení. Rozhodnutí vydané v přezkumném řízení bylo doručeno zástupci stěžovatele do datové schránky dne 15. 10. 2014 a stěžovatel proti němu nebrojil odvoláním. Procesní strategie stěžovatele vzbuzuje dojem, že jediným důvodem podání kasační stížnosti byl ve skutečnosti nesouhlas s výrokem o nákladech řízení.

23. Námitky týkající se výroku o nákladech řízení by ovšem mohly být v posuzované věci úspěšné pouze tehdy, pokud by neobstál výrok I. napadeného usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta. Již výše ovšem Nejvyšší správní soud uzavřel, že městský soud nepochybil, pokud žalobu odmítl a stěžovatel proto neměl právo na náhradu nákladů řízení.

24. Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení městského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

25. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. března 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu